

MOT KOMPETENSENS TID

30 samhällsaktörers gemensamma målbild
för livslångt lärande i Finland

VAD?

Målbilden för livslångt lärande är ett gemensamt ställningstagande av 30 centrala organisationer inom arbetslivet, förvaltningen och utbildningssektorn. Ställningstagandet beskriver hur det livslånga lärandet bör utvecklas för att Finland på bästa möjliga sätt ska kunna svara på framtidens utmaningar och behov. Utgångspunkten är att livslångt lärande är både en lönsam, långsiktig investering och utgör byggstenar för välfärden, som gynnar individen, olika sammanslutningar och hela samhället.

VARFÖR?

De kommande åren är kompetensförnyelse en av de viktigaste möjligheterna för vårt samhälle. Livslångt lärande handlar inte bara om kompetens, konkurrenskraft och välfärd, utan också om kärnan i vårt samhälle, alltså delaktighet och jämlikhet. Förändringstakten utmanar de nuvarande systemen, kompetens får en allt större betydelse som fundamentet till hållbar ekonomisk tillväxt och välfärd och mångfalden i samhället ökar. För att Finland även i fortsättningen ska vara en framgångsrik nordisk välfärdsstat som klarar sig i den globala konkurrensen, behöver vi en reform för livslångt lärande som motsvarar den nya tiden och den förändrade världen.

VEM?

Målbilden för livslångt lärande har med Sitras hjälp utarbetats av:

*Akava, Rådet för yrkeshögskolornas rektorer
Arene, Utvecklingsföreningen för yrkeskunnande
AMKE, Finlands Näringsliv EK, Nationella
centret för utbildningsutvärdering, Ömsesidiga
Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen,
Ömsesidiga arbetspensionsförsäkringsbolaget*

*Varma, Centralhandelskammaren, Keva, KT
Kommunarbetsgivarna, Undervisningssektorns
Fackorganisation OAJ, Utbildningsstyrelsen,
Undervisnings- och kulturministeriet,
Bildningsarbetsgivarna, Social- och hälsovårdsministeriet,
De yrkesstuderandes förbund i Finland – SAKKI,
Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC,
Finlands Kommunförbund, Suomen Opiskelija-
Allianssi – OSKU, Finlands studerandekårers förbund
– SAMOK, Finlands universitetsrektors råd UNIFI,
Finlands studentkårers förbund SYL, Företagarna
i Finland, Tjänstemannacentralorganisationen
STTK, Arbetspensionsförsäkrarna TELA, Arbets-
och näringsministeriet, Statsrådets kansli, Statens
arbetsmarknadsverk, Finansministeriet, Fritt
Bildningsarbete.*

Även de experter och opinionsbildare inom utbildningssektorn som deltog i de två workshoparna Mot kompetensens tid under hösten 2018 har bidragit till arbetet.

VAD FÖLJER HÄRNÄST?

Det nyligen publicerade ställningstagandet ingår i ett större projekt. Härnäst kommer samma parter att utarbeta principer för finansieringen och ledningen av livslångt lärande, som publiceras i mars 2019. Sitras treåriga projekt Kompetensens tid inleddes i oktober 2018. Sitra startade diskussioner mellan olika parter och har förbundit sig till att främja livslångt lärande utifrån gemensamma ståndpunkter.

Mer information:

Helena Mustikainen, projektledare, Kompetensens tid, Sitra.
Tfn 0294 618 225, helena.mustikainen@sitra.fi

www.sitra.fi/sv/ämnen/kompetensens-tid/
#osaamisenaika

Fyra teser om livslångt lärande

Målbilden för livslångt lärande bygger på fyra helheter, vars politik för livslångt lärande vi vill stödja och bidra till.

TES 1: Alla lär sig under hela livet

Ett samhälle som hyser tilltro till framtiden och människan ger alla möjlighet att vara kreativa, växa intellektuellt och lära sig under hela livet. Aktiva människor som vill utvecklas skapar förutsättningar för välfärd för både individen och samhället.

Vi vill att:

- A** Kontinuerlig kompetensutveckling är en genuin möjlighet för alla.
- B** Kompetensbehoven uppfylls mångsidigt, flexibelt och snabbt.
- C** Alla får stöd att ta ökat ansvar för och känna passion inför sin egen kompetensutveckling.
- D**Handledning erbjuds i alla livssituationer och särskilt vid övergångar. Tjänsterna ska vara integrerade och helhetsinriktade.
- E** Individer och sammanslutningar kan synliggöra sin kompetens och dra nytta av den.

TES 3: Kompetensen förnyar arbetslivet och arbetslivet kompetensen

Finland har världens bästa förutsättningar för gemensamt lärande i nätverk, kompetensförnyelse och innovationer. Ny kompetens uppstår allt oftare i det föränderliga arbetslivet och andra inlärningssituationer. Utbildningssystemet stödjer arbetslivets förnyelse.

Vi vill att:

- A** Finland går in i en tid av förutseende strukturreformer, som säkerställer ständig utveckling av arbetskraftens kompetens och förlänger tiden i arbetslivet.
- B** Finland skapar världens bästa förutsättningar för extensiva ekosystem för gemensamt lärande.
- C** Inlärning är lättåtkomlig i arbetslivet och kompetensen tillgänglig.
- D** Läroanstalterna får en större roll som stöd för inlärning i arbetslivet och på annat håll samt i anvisningen av kompetens som uppstår i arbetet.
- E** Det skapas gemensamma spelregler för identifikation och erkännande av kompetens som skaffats på olika sätt. Det skapas kompetenshelheter för de nya behoven i arbetslivet, där kompetens som skaffats på olika sätt och i olika miljöer identifieras.

TES 2: Allmänbildning, grundläggande färdigheter och kompetens utgör grunden för välfärden

Upplevelsen av delaktighet och framgång skapar ett stabilt samhälle. Allmänbildning och grundläggande färdigheter som fortlöpande uppdateras säkerställer möjligheten att engagera sig i samhället och leva ett meningsfullt liv när förändringar sker.

Vi vill att:

- A** Barn och ungas resurser, självkänsla samt motivation och glädje att lära sig främjas helhetsinriktat inom utbildningssystemet och i andra uppväxtmiljöer.
- B** Alla får en grundläggande utbildning samt grundläggande färdigheter och kompetens som motsvarar examina på andra stadiet.
- C** Alla behåller och förnyar sina grundläggande färdigheter under hela livet. Tillgången till utbildning garanteras och att individen erbjuds stöd och inlärningsmiljöer som passar honom eller henne.
- D** Examina även i fortsättningen har betydelse som gemensamt överenskomna kompetenshelheter. Examenstrukturer, innehåll och pedagogik utvecklas förutseende med tanke på utbildningsbehoven och så att de svarar på förändringarna i samhället och arbetslivet.
- E** Man erkänner att konst, kultur, motion och idrott har en central roll för uppbyggnaden av allmänbildning och delaktighet.

TES 4: Finlands framgång bygger på kompetens

En hög kompetensnivå möjliggör ökad arbetsproduktivitet och en hög sysselsättningsgrad. På detta sätt säkrar vi finansieringen av välfärdssamhället och Finlands konkurrenskraft. Ett kompetent Finland är internationellt attraktivt, vilket säkerställer ett tillräckligt antal experter.

Vi vill att:

- A** Finland höjer hela befolkningens och organisationernas kompetensnivå.
- B** Finland för en övergripande, politiskt blocköverskridande och långsiktig politik för livslångt lärande.
- C** Man slår vakt om kompetensen och att antalet experter är tillräckligt. Finland är internationellt attraktivt tack vare sin kompetens och förnyelseförmåga och det hållbara arbetslivet.
- D** Man bryr sig om människors välbefinnande och möjligheter att delta i arbetslivet. På detta sätt säkerställs grunden till en hållbar ekonomi.
- E** Det gemensamma nationella kompetenskapitalet synliggörs.